

**Η ΔΙΚΤΥΑΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΤΗΛΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΤΩΝ ΟΡΕΙΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ- Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΦΩΚΙΔΑΣ¹**

**ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ², ΖΑΧΑΡΟΥΛΑ ΑΝΔΡΕΟΠΟΥΛΟΥ³, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ⁴,
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ⁵**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην εργασία αυτή γίνεται μια προσπάθεια να εφαρμοσθεί η δικτυακή υπηρεσία της τηλεργασίας στη στρατηγική ανάπτυξης και επικοινωνίας του ορεινού Ν.Φωκίδας όπου παρατηρείται αύξηση της ανεργίας. Η τηλεργασία αποτελεί μια σημαντική υπηρεσία επικοινωνίας, στα πλαίσια της τεχνολογίας ISDN. Είναι η δυνατότητα που παρέχουν τα σύγχρονα δίκτυα υπολογιστών σε άτομα να προσφέρουν παραγωγική εργασία από έναν εικονικό χώρο εργασίας (virtual workstation) στο μόνιμο τόπο κατοικίας τους. Τα κέντρα τηλεργασίας μπορούν να συνεισφέρουν τόσο σε ατομικό, αλλά και σε ομαδικό επίπεδο με τη δημιουργία ομάδων εργασίας και τη δραστηριοποίηση στο τηλεμπόριο (e-commerce). Οι στόχοι στην αναπτυξιακή στρατηγική της ορεινής Φωκίδας θα πρέπει να είναι η συγκράτηση του ντόπιου πληθυσμού στα χωριά τους με την παροχή κινήτρων και η αύξηση του εισοδήματός τους.

ABSTRACT

This paper aims in the application of tele-working, which is a network service, in the strategy for the development and communication of Fokida. The region of Fokida, in central Greece, is a mountainous area that is characterized from intense relief, high mountains, lack in infrastructure (schools, roads, social services) and low population density. There are 11 mountainous communities, out of 12, in Fokida. The unemployment rates are very high especially for young people. The development of the area through a well-designed development plan, aims in the increase of quality of life for the population in the cultural, social and economic aspect. New technologies (ICT's), such as the ISDN technology, which is already in use in our country, can help effectively the communication, the confrontation of local problems and can offer the possibility to exploit the productive population in mountainous areas.

The network service of tele-working, that is provided with ISDN technology, is one of the most important communication services and consists the possibility for a person or a work group to work in a productive way from a virtual office/workstation, that is close to his permanent residence, and far from the traditional productive and civil centers. The working people enjoy the alternative of tele-working and can avoid the time needed, the expenses and the difficulty of daily commuting. Tele-working can also add a supplementary income to local traditional jobs. The creation of well-equipped tele-centres, in administrative community centers, is the key-step for the training of people in computers and -in a second level- for the creation of jobs. Every tele-center should acquire the adequate infrastructure in hardware (computers with network cards, ISDN adaptors, ISDN devices, telephone, fax, printers, etc), software for the applications, an ISDN telephone connection and an Internet provider.

1:Network service of tele-working in the strategy for the development and communication of mountainous areas in Greece, case of mountainous region of FOKIDA

2:Δρ. Δασολόγος-Περιβαντολόγος, Δ/νση Δασών Αιτωλοακαρνανίας, Ιωσήφ Ρωγών 3, 30200, Μεσολόγγι, τηλ 06310.22536, e-mail : dtheoh@hotmail.com

3:Δέκτορας, Εργαστήριο Δασικής Πληροφορικής, Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος, Α.Π.Θ., Τ.Θ. 247, 54124, Θεσσαλονίκη, τηλ.0310.998969 0310.992714, fax 0310.998863, e-mail: randreop@for.auth.gr

4:Δρ. Δασολόγος-Περιβαντολόγος, Εργαστήριο Δασικής Πολιτικής, Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος, Α.Π.Θ., Τ.Θ. 247, 54124, Θεσσαλονίκη, τηλ.0310.992717, fax 0310.998863, e-mail: tsantopo@for.auth.gr

5:Καθηγητής, Εργαστήριο Δασικής Πολιτικής, Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος, Α.Π.Θ., Τ.Θ.247, 54124, Θεσσαλονίκη, τηλ. 0310.998969, 0310.998953, fax 0310.998863, e-mail: papastav@for.auth.gr

Hence, one or more people can produce work, which is sent digitally through ISDN network, to any destination. That could be the collaboration with distant entities for the production of work in type of files, creation of websites, databases, data processing, translation and correction of texts, office applications generally.

Group activities in order to use the tele-working network service, could be the creation, actually and legally, of a training center for unemployed locals, the exploitation of local products (forest products, traditional products, etc), the motivation for e-commerce activities for local handicrafts and products, promotion, trade and practices, the promotion and trade of home products, honey, liquors, wine, etc, through the local woman cooperation and, also, the creation and preservation of website for agro tourist development.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: δίκτυα υπολογιστών, τηλεργασία, ορεινή ανάπτυξη, εκπαίδευση σε υπολογιστές, τηλεμπόριο, στρατηγική ανάπτυξης, στρατηγική επικοινωνίας, αντιμετώπιση της ανεργίας.

KEYWORDS: computer networks, telecommuting/teleworking, mountainous development, computer education, e-commerce, development strategy, communication strategy, unemployment confrontation.

1. ΓΕΝΙΚΑ

Οι ορεινές περιοχές καλύπτουν σήμερα το 1/3 της έκτασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το 20% της Χρήσιμης Γεωργικής Περιοχής (Useful Agricultural Area) της Ε.Ε. Ωστόσο, οι συνθήκες των ορεινών περιοχών δεν είναι τόσο καλές, με τμηματικούς τεμαχισμούς της γης, χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα, με την απομόνωση και με την απουσία καταλλήλων συστημάτων μεταφοράς και βασικών υποδομών (π.χ. σχολεία, δρόμους, κοινωνικές υπηρεσίες).

Σύμφωνα με την ΕΣΥΕ (1991) ορεινές περιοχές λέγονται οι περιοχές που:

- α) η επιφάνεια τους έχει έντονο τοπογραφικό ανάγλυφο και που τα διάφορα σημεία τους έχουν υψομετρική διαφορά πάνω από 400 m ή
- β) ολόκληρη η επιφάνεια τους ή το μεγαλύτερο μέρος της βρίσκονται σε υψόμετρο πάνω από 800 m από την επιφάνεια της θάλασσας.

Οι εν λόγω περιοχές έχουν έκταση 56.192 χιλιάδες στρέμματα και καταλαμβάνουν το 42,6% της έκτασης της χώρας.

Στις περιοχές αυτές δεν παρατηρείται ανάπτυξη ή η ανάπτυξη που παρατηρείται είναι πολύ αμελητέα, γεγονός που οφείλεται στα ιδιαίτερα μορφολογικά χαρακτηριστικά των εν λόγω περιοχών. Οπότε, η τοπική ανάπτυξη είναι μια διαδικασία πολλαπλής διάστασης, που έχει ως σκοπό και αποτέλεσμα το μετασχηματισμό μιας ολόκληρης κοινωνίας (που ζει σε μία περιοχή), που μέσα από έναν βραχυπρόθεσμο ή μεσοπρόθεσμο σχεδιασμό αποσκοπεί στην ευημερία όσο το δυνατόν περισσότερων ανθρώπων της συγκεκριμένης περιοχής παρέμβασης (Πασαλίδης, 1998). Με τον όρο ευημερία εννοούμε τη δημιουργία αγαθών στον πολιτιστικό, κοινωνικό και οικονομικό τομέα (Παπασταύρου και Μακρής 1985). Η ανάπτυξη μιας περιοχής σε επίπεδο κοινότητας (κοινοτική ανάπτυξη) ορίζεται ως εξής «Σχεδιασμένη αλλαγή, σε κοινοτικό επίπεδο, που αποβλέπει στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του τοπικού πληθυσμού και μπορεί να υποβοηθείται από ένα φορέα αλλαγής σε τρόπο ώστε να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή συμμετοχή των κατοίκων στον προσδιορισμό του περιεχομένου του τοπικού προγράμματος αλλαγής όσο και στη διαδικασία υλοποίησής του» (Δαουτόπουλος 1986 και 1994). Από τους εκάστοτε περιφερειολόγους δεν αναπτύχθηκε μια ιδιαίτερη τάση για εξέταση των προβλημάτων στις περιοχές αυτές και όπου αναπτύχθηκε αναφερόταν στο σύνολο όλων αυτών των περιοχών, εξετάζοντάς αυτές σαν ολότητα και όχι σε κάθε μια χωριστά σαν αυτοτελή περιφερειακή υποδιαίρεση. Λαμπρή εξαίρεση αποτελούν όσοι γεωτεχνικοί (Ευθυμίου 1982, Κουτσιανίτης 1982, ΙΔΕ 1986, Παπασταύρου 1992) ασχολήθηκαν με το χώρο και κάποιοι κοινωνιολόγοι-περιφερειολόγοι (Ψυχοπαίδης και Γετίμης 1989, Καλδής και Λάσκαρης 1991).

Παράλληλα, στις αρχές της δεκαετίας του 1990, αρχίζει πια να διαφαίνεται καθαρά η τάση για τον αγροτουρισμό και τον ορεινό τουρισμό σαν μοχλός τοπικής ανάπτυξης (Καραμέρης 1992, Θεοχαρόπουλος και Παπασταύρου, 1996).

2. ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ο νομός Φωκίδας μετά τον νόμο Ν.2539/98 «περί αναδιάρθρωσης των Δήμων και Κοινοτήτων» γνωστότερος σαν σχέδιο Ι. Καποδίστριας, περιλαμβάνει 12 δήμους, και 88 ΟΤΑ. Σε σύνολο 12 δήμων στο νομό Φωκίδας, οι ορεινοί δήμοι στο νομό είναι 11 (Αμφισσας, Βαρδουσίων, Γραβιάς, Δελφών, Ευπαλίου, Ιτέας, Καλλιέων, Λιδωρικίου, Παρνασσού, Τολοφώνος και Δεσφίνης) ενώ στους ημιορεινούς εντάσσεται ένας (ο δήμος Γαλαξιδίου). Στον πίνακα 1 παρουσιάζεται η πληθυσμιακή πυκνότητα των δήμων αυτών. Για λόγους στρατηγικής της ανάπτυξης, εξαιρέθηκε από την παρούσα εργασία ο Δήμος Δελφών (λόγω της υψηλής εισοδηματικής του τάξης εξαιτίας της έντονης τουριστικής ανάπτυξης).

Όνομασία Νέων ΟΤΑ	Κωδικός Ν 2539/89 «Καποδίστρια»	Πληθυσμός ΟΤΑ το 1991	Έκταση σε χλμ ²	Πληθυσμιακή Πυκνότητα Κάτοικοι/ χλμ ²
Δ. Ιτέας	1507	5.553	26,4	210,3
Δ. Δελφών	1505	2.467	73,1	33,8
Δ. Αμφισσας	1501	9.478	315,2	30,0
Δ. Παρνασσού	1510	2.447	87,0	28,1
Δ. Ευπαλίου	1506	5.645	204,2	27,6
Δ. Τολοφώνας	1511	2.839	131,4	21,6
Δ. Γαλαξιδίου	1503	2.494	126,1	19,8
Δ. Γραβιάς	1504	3.167	161,7	19,6
Δ. Δεσφίνης	1512	2.389	149,0	16,0
Δ. Λιδωρικίου	1509	4.309	409,6	10,5
Δ. Βαρδουσίων	1502	2.236	253,7	8,8
Δ. Καλλιέων	1508	1.181	183,3	6,4
ΣΥΝΟΛΟ ΝΟΜΟΥ	-	44.183	2.120,6	20,8

Πηγή : ΕΕΤΑΑ, 1998. Επεξεργασμένα στοιχεία.

Πίνακας 1 : Ιεράρχηση των ΟΤΑ με βάση την πληθυσμιακή πυκνότητα

Table 1: Classification of communities based on population density

Ο πίνακας 2 δείχνει την ποσοστιαία σύνθεση της απασχόλησης στο νομό. Καταρχήν, στην δεκαετία 1981-91 έχουμε μία σαφή μείωση του αριθμού των εργαζόμενων στο νομό κατά 2.096 εργαζόμενους (12,6%). Η εν λόγω μείωση θα πρέπει να αναζητηθεί κύρια στη σαφή μείωση των απασχολούμενων στον πρωτογενή και του δευτερογενή τομέα και κατά δεύτερο λόγο στην εσωτερική μετανάστευση.

Φαίνονται καθαρά οι τάσεις εγκατάλειψης του πρωτογενούς τομέα, που το 1981 από 7.014 εργαζόμενους έφτασε το 1991 να έχει μόνο 3.126, διαγράφοντας πτώση κατά 55,4% (3.888 λιγότεροι εργαζόμενοι). Η εν λόγω πτώση, πρέπει να αναζητηθεί στις αυξημένες απολύσεις των εργαζομένων από τις μεταλλευτικές μονάδες του Δήμου Αμφισσας, Γραβιάς και Παρνασσού αλλά και στη γενική τάση μείωσης του πρωτογενούς τομέα τόσο σε περιφερειακό, όσο και σε εθνικό επίπεδο. Έτσι, ενώ ο πρωτογενής τομέας κάλυπτε το 42,4% του εργατικού δυναμικού το 1981, το 1991 καλύπτει μόλις το 21,6%.

Τομέας παραγωγής	1981	1991	Διαφορά
Α' γενής	7.014 42,4%	3.126 21,6%	-3.888 -55,4%
Β' γενής	4.223 25,5%	3.768 26,1%	-455 -10,7%
Γ' γενής	5.320 32,1%	7.567 52,3%	2.247 42,2%
ΣΥΝΟΛΟ	16.557	14.461	-2.096 (-12,6%)

Πηγή : ΕΣΥΕ, Απογραφές 1981-1991.

Πίνακας 2 : Μεταβολές στην απασχόληση 1981-1991

Table 2: Changes in employment 1981-1991

Παράλληλα, για την ίδια χρονική περίοδο, υφίσταται και μείωση ο αριθμός των εργαζομένων στο δευτερογενή τομέα κατά 455 άτομα (10,7%). Πιο συγκεκριμένα, ενώ

το 1981 με 4.223 εργαζόμενους κάλυπτε το 25,5% του εργατικού δυναμικού του νομού, το 1991 με μόλις 3.748 εργαζόμενους και με δεδομένη τη γενική μείωση του εργατικού δυναμικού, συμμετέχει με μεγαλύτερο ποσοστό στο εργατικό δυναμικό. Ο τριτογενής τομέας, παρουσιάζει σαφείς ανοδικές τάσεις συμμετέχοντας το 1981 με 32,1% στο εργατικό δυναμικό του νομού, ενώ το 1991 με 52,3% στο δυναμικό αυτό, αυξάνοντας παράλληλα και τον αριθμό των εργαζομένων σ' αυτόν.

Στο νομό Φωκίδας, η τομεακή διάρθρωση της απασχόλησης σύμφωνα με τα Τεχνικά Δελτία Απογραφής των νέων ΟΤΑ στα πλαίσια του νόμου «Ι. Καποδίστριας» (Ν. 2539/98), αναδεικνύει την κυριαρχία του πρωτογενή τομέα, σε πλήρη αντίθεση με την τάση των στοιχείων της ΕΣΥΕ. Ο λόγος είναι η τάση ενίσχυσης των νέων αγροτών αλλά και η πολιτική υποχρεωτικής φορολογίας αυτών.

Δήμοι/ΟΤΑ	Α Π Α Σ Χ Ο Λ Η Σ Η			Σύνολο	ΑΝΕΡΓΙΑ Άνεργοι (%)
	Α' γενής (%)	Β' γενής (%)	Γ' γενής (%)		
Άμφισσας	1500 56,6%	1000 37,74%	150 5,66%	2.650	300 11,3%
Βαρδουσίων	400 86,96%	57 12,39%	3 0,65%	460	40 8,6%
Γαλαξιδίου	250 35,71%	300 42,86%	150 21,43%	700	200 28,5%
Γραβιάς	330 66,53%	6 1,21%	160 32,26%	496	112 22,5%
Δεσφίνας	50 8,33%	550 91,67%	0 0,00%	600	150 25,0%
Ευπαλίου	3000 73,17%	800 19,51%	300 7,32%	4.100	8 0,0%
Ιτέας	200 19,05%	800 76,19%	50 4,76%	1.050	600 57,1%
Καλλιέων	140 93,33%	0 0,00%	10 6,67%	150	10 6,6%
Λιδορικού	1500 75,00%	400 20,00%	100 5,00%	2.000	150 7,5%
Παρνασσού	355 45,45%	136 17,41%	290 37,13%	781	330 42,2%
Τολοφώνος	1400 66,67%	400 19,05%	300 14,29%	2.100	10 0,4%
Σύνολο Περιοχής μελετις	9.125 60,48%	4.449 29,48%	1.513 10,0%	15.087 100%	1.910 12,65%
Δελφών	1000 58,82%	300 17,65%	400 23,53%	1.700	200 11,7%
Σύνολο Φωκίδας	10.125 60,31%	4.749 28,29%	1.913 11,40%	16.787 100%	2.110 12,56%

Πηγή: ΕΕΤΑΑ, Τεχνικά Δελτία Απογραφής νέων ΟΤΑ, 1997.

Πίνακας3: Απασχόληση και ανεργία στο νομό Φωκίδας.

Table 3: Employment and unemployment in Fokida region

Έτσι, σύμφωνα με τον πίνακα 2, στον πρωτογενή τομέα συγκεντρώνεται το 60,31% των απασχολούμενων του νομού, ο δευτερογενής τομέας απασχολεί το 28,3% του συνόλου, ενώ ο τριτογενής τομέας απορροφά το 11,4% του συνόλου των απασχολούμενων.

Στη περιοχή μελέτης που περιλαμβάνει τους δήμους Άμφισσας, Βαρδουσίων, Γαλαξιδίου, Γραβιάς, Δεσφίνας Ευπαλίου, Ιτέας, Καλλιέων, Λιδορικού, Παρνασσού, Τολοφώνος, η δομή της απασχόλησης αναδεικνύει τον πρωτογενή τομέα οποίος συγκεντρώνει το 60,48% των απασχολούμενων της περιοχής. Ο δευτερογενής απορροφά το 29,48% της συνολικής απασχόλησης, ενώ ο τριτογενής συγκεντρώνει το 10% του συνόλου. Η ανεργία στην περιοχή μελέτης, κυμαίνεται σε σχετικά υψηλά επίπεδα, 12,65% έναντι 12,56% του νομού.

Είναι φανερό ότι ο μεγαλύτερος αριθμός εργαζομένων της περιοχής έρευνας απασχολείται στον πρωτογενή τομέα. Παρόλα αυτά, η εγκατάλειψη των ορεινών οικισμών έγκειται στο γεγονός της έλλειψης ικανοποιητικού εισοδήματος των εργαζομένων αυτών (μειωμένη ανταγωνιστικότητα, τρέχουσες συγκυρίες και

πολιτικές) και τη μεταστροφή τους στους άλλους δυο τομείς, των οποίων όμως η έδρα είναι στις αντίστοιχες πεδινές περιοχές και στα μεγάλα αστικά κέντρα εκτός Νομού (Θεοχαρόπουλος, 2000). Σύμφωνα με το ΚΕΠΕ (1991), «... οι ορεινές περιοχές, εξακολουθούν να παρουσιάζουν προβλήματα γερασμένου πληθυσμού και ανεπαρκείων υποδομής. Σ' αυτές τις περιοχές οι δείκτες ευημερίας είναι χαμηλοί, παρά τις τάσεις βελτίωσης. Το κατά κεφαλή εισόδημα, που προέρχεται κυρίως από άδηλους πόρους, εξακολουθεί να παραμένει κάτω από το μέσο όρο της χώρας...».

3. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΛΕΡΓΑΣΙΑ

Η στρατηγική της ανάπτυξης είναι απαραίτητο να αποτελείται από μέτρα, τα οποία είναι αναγκαίο να βασίζονται στο τοπικό συγκριτικό πλεονέκτημα. Το πνεύμα όλων αυτών των προτεινόμενων αναπτυξιακών μέτρων στοχεύει στην επανεκπαίδευση και επαγγελματική ένταξη των κατοίκων. Οι στόχοι στην αναπτυξιακή στρατηγική της ορεινής Φωκίδας θα πρέπει να είναι τόσο η συγκράτηση του ντόπιου πληθυσμού στα χωριά τους όσο και η ταυτόχρονη αύξηση του εισοδήματός τους. Προς την κατεύθυνση αυτή η τηλεργασία μπορεί άμεσα να χρησιμεύσει ως μέσο επίτευξης στόχων, τόσο σε ατομικό όσο και σε ομαδικό επίπεδο, όπως είναι η κατάρτιση των νέων στα εργαλεία πληροφορικής, η πρόσβαση των τοπικών επιχειρήσεων στην πληροφόρηση, η δημιουργία ιστοσελίδων στο διαδίκτυο γι' αυτές τις επιχειρήσεις, η κατάρτιση των εργαζομένων στην χρήση της τηλεματικής για εμπορικούς σκοπούς (αναζήτηση αγορών, σύναψη συμβάσεων με τους πελάτες κ.λπ. οπότε τελικά, η τηλεργασία να συμβάλλει στην ζητούμενη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τη συγκράτηση του πληθυσμού στις εν λόγω ορεινές περιοχές.

Η τεχνολογία ψηφιακών δικτύων ενοποιημένων υπηρεσιών αποτελεί ένα ολοκληρωμένο τηλεπικοινωνιακό δίκτυο το οποίο υποστηρίζει συνολικά τις σύγχρονες ανάγκες επικοινωνίας (Δίκτυο Τηλεπικοινωνιών του Α.Π.Θ., 1998 α, 1998 β). Η ονομασία που επικράτησε και στον ελλαδικό χώρο ISDN οφείλεται στα αρχικά των λέξεων Integrated Services Digital Network (ISDN) (Ψηφιακό Δίκτυο Ενοποιημένων Υπηρεσιών). Η τεχνολογία ISDN μετατρέπει τις αναλογικές υπηρεσίες του δημόσιου τηλεφωνικού δικτύου σε ψηφιακές, οπότε το νέο αυτό ψηφιακό δίκτυο επιτυγχάνει σταθερές υψηλές ταχύτητες μετάδοσης τεσσάρων διαφορετικών μορφών επικοινωνίας, που είναι τα ψηφιακά δεδομένα, τα κείμενα, η φωνή και η εικόνα (Hopkins 1994, Πομπόρτσης 1997, Walrand 1997, Παπασταύρου 2001). Τα πλεονεκτήματα της τεχνολογία ψηφιακών δικτύων ενοποιημένων υπηρεσιών συνοψίζονται στην πολύ υψηλή ταχύτητα μετάδοσης που επιτυγχάνεται, στην ταχεία εδραίωση της επικοινωνίας μεταξύ των δύο σημείων, στην υψηλή ποιότητα της σύνδεσης για όλο το χρονικό διάστημα που απαιτείται, στην παροχή πολλών συμπληρωματικών υπηρεσιών προς τον χρήστη και τέλος μακροπρόθεσμα, στη σημαντική μείωση του λειτουργικού κόστους για τη μετάδοση (Ανδρεοπούλου 2000, Παπασταύρου 2001).

Η τεχνολογία ψηφιακών δικτύων ενοποιημένων υπηρεσιών γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη την δεκαετία του 90 μετά την οριστική καθιέρωση παγκοσμίων προτύπων (standards) και πρωτοκόλλων (protocols). Στη χώρα μας υποστηρίζεται πλήρως από τον κρατικό τηλεπικοινωνιακό φορέα, τον ΟΤΕ, αλλά διάφορα προϊόντα και υπηρεσίες παρέχουν και ιδιωτικοί αντίστοιχοι φορείς τηλεπικοινωνιών.

Τα ψηφιακά δίκτυα ενοποιημένων υπηρεσιών βρίσκουν άμεση εφαρμογή στον τομέα της τηλεργασίας (teleworking/telecommuting). Η τηλεργασία αποτελεί μια από τις σημαντικότερες υπηρεσίες επικοινωνίας στα πλαίσια της τεχνολογίας ISDN. Επίσης, παρέχει τη δυνατότητα σε άτομα να προσφέρουν παραγωγική εργασία από έναν εικονικό χώρο εργασίας (virtual workstation). Ο χώρος αυτός ταυτίζεται συνήθως με τον τόπο κατοικίας του εργαζόμενου και μπορεί να βρίσκεται οσοδήποτε μακριά από τα παραδοσιακά παραγωγικά και αστικά κέντρα.

Ο εργαζόμενος έχει πλέον την εναλλακτική λύση της τηλεργασίας και μπορεί να αποφύγει τον χρόνο που απαιτείται, τα έξοδα αλλά και τη δυσκολία της καθημερινής μετακίνησης στον τόπο εργασίας του. Η εν λόγω κατάσταση συχνά υπαγορεύει την οριστική μετοίκηση των νέων κυρίως κατοίκων στα αστικά κέντρα. Ωστόσο, με την υποστήριξη του κατάλληλου εξοπλισμού ο εργαζόμενος μπορεί να βρίσκεται σε άμεση επαφή με το φυσικό χώρο της εργασίας του έχοντας αξιοποιήσει τις επιμέρους υπηρεσίες που του προσφέρει η υπηρεσία της τηλεργασίας, όπως είναι α) το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail) για την εδραίωση της επικοινωνίας με συνεργάτες, πελάτες, κ.λπ, β) η αξιόπιστη μεταφορά αρχείων, με σκοπό τη διακίνηση δεδομένων κάθε είδους, για παράδειγμα απλά ψηφιακά δεδομένα, εικόνα, ήχο, video κ.λπ, γ) η άμεση πρόσβαση σε βάσεις δεδομένων, με σκοπό την πλήρη ενημερότητα

των δεδομένων που χρησιμοποιεί ο εργαζόμενος για τις εφαρμογές του, δ) η άμεση πρόσβαση σε απομακρυσμένες εφαρμογές και ο διαμοιρασμός των εφαρμογών αυτών με συνεργάτες, ε) η τηλεδιάσκεψη (videoconference) για την άμεση συνεργασία με απομακρυσμένες περιοχές.

Ωστόσο, η επιλογή της τηλεργασίας δεν αναφέρεται πάντοτε στην κύρια εργασία των κατοίκων. Σε πολλές περιπτώσεις, η δυνατότητα της τηλεργασίας μπορεί να λειτουργήσει συμπληρωματικά για το εισόδημα των κατοίκων που ήδη ασχολούνται με παραδοσιακές τοπικές ασχολίες.

4. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΝΗΣΙΔΩΝ ΤΗΛΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η οργάνωση των νησίδων τηλεργασίας μπορεί να κινηθεί σε διάφορα επίπεδα πολυπλοκότητας ανάλογα με τον αριθμό των ατόμων που πρόκειται να χρησιμοποιούν τη νησίδα τηλεργασίας την ίδια χρονική στιγμή. Τα βήματα που ακολουθούνται υπαγορεύονται από τις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε περιοχής αλλά σε γενικές γραμμές είναι τα ακόλουθα.

Ένα πρώτο και θεμελιώδες βήμα είναι η επιλογή του κατάλληλου χώρου που θα στεγάσει τη νησίδα τηλεργασίας. Ο χώρος αυτός πρέπει να έχει άμεση πρόσβαση σε όσο το δυνατό περισσότερους κατοίκους του ΟΤΑ, οπότε η προσφορότερη επιλογή είναι το κοινοτικό κατάστημα. Στην περίπτωση αυτή υπάρχει ήδη τηλεφωνική σύνδεση.

Προμήθεια υπολογιστή/ών με την προσθήκη κάρτας δικτύου

Μετατροπή της απλής τηλεφωνικής σύνδεσης σε σύνδεση τύπου ISDN. Για το σκοπό αυτό τοποθετείται στο χώρο συσκευή μετατροπέα ISDN.

Συνδρομή σε εταιρεία παροχής υπηρεσιών διαδικτύου (Internet provider)

Προμήθεια των απαραίτητων πακέτων λογισμικού για τις εφαρμογές και την πλοήγηση στο διαδίκτυο.

Προμήθεια εκτυπωτή, για την εκτύπωση εισερχόμενων και εξερχόμενων κειμένων, σχεδίων, αποτελεσμάτων, αναφορών, εγγράφων, κ.λπ.

Προμήθεια συσκευής αποστολής τηλεαντιγράφων (FAX).

5. Η ΤΗΛΕΡΓΑΣΙΑ, ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΦΩΚΙΑΔΑΣ

Ένα αρχικό και θεμελιώδες βήμα είναι η δημιουργία νησίδων εργασίας (workstations) ή αλλιώς κέντρων τηλεργασίας (tele-centers/tele-cottages) με την εγκατάσταση του κατάλληλου εξοπλισμού σε υλικό (hardware) τύπου ISDN και λογισμικό (software) σε όλες τις έδρες των Ο.Τ.Α. (πρώην κοινοτικών γραφείων). Η δημιουργία των κέντρων τηλεργασίας απαιτεί τη διαμόρφωση ενός μόνο χώρου σε κάθε έδρα Δήμου που θα στεγάσει όλους τους τηλεεργαζόμενους. Οι νησίδες αυτές θα αποτελέσουν τη βάση για την κατάρτιση σε θέματα πληροφορικής -αλλά και ξένων γλωσσών- του παραγωγικού δυναμικού των κατοίκων, και ιδιαίτερα των νέων. Σε δεύτερο επίπεδο η ύπαρξη των νησίδων εργασίας θα δώσει στους κατοίκους και τη δυνατότητα της τηλεργασίας.

Στο χώρο αυτό, τα άτομα που ενδιαφέρονται θα έχουν τη δυνατότητα να παράγουν έργο που μπορεί να κατευθύνεται σε κάθε πιθανό προορισμό. Σε ατομικό επίπεδο είναι δυνατό να υπάρχει συνεργασία με απομακρυσμένες εταιρείες για την παραγωγή και αποστολή έργου σε μορφή αρχείων, όπως για παράδειγμα η παραγωγή ιστοσελίδων, η καταγραφή στοιχείων σε βάσεις δεδομένων, η επεξεργασία δεδομένων, η μετάφραση και διόρθωση κειμένων, η προσφορά γραμματειακής υποστήριξης γενικότερα, κ.λπ.

Ειδικότερα για την περιοχή έρευνας που αποτελείται από απομακρυσμένες και δύσβατες περιοχές και ο πρωτογενής τομέας καλύπτει το 60.31%, ο δευτερογενής 28.29% και ο τριτογενής 11.40% η δικτυακή επικοινωνία μπορεί να συμβάλλει στην ανάπτυξη και ανάδειξη και στους τρεις τομείς παραγωγής, ειδικότερα όμως στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα.

Εκτός από την εφαρμογή της τηλεργασίας για την δημιουργία θέσεων εργασίας σε προσωπικό επίπεδο, τα κέντρα τηλεργασίας μπορούν να συνεισφέρουν και σε ομαδικό επίπεδο, δηλαδή με τη δημιουργία μικρών ομάδων εργασίας, κυρίως νέων κατοίκων, που έχουν ήδη αποκτήσει τις απαιτούμενες γνώσεις πληροφορικής με σκοπό τη δραστηριοποίηση στο τηλεμπόριο (e-commerce). Οπότε, τα κέντρα αυτά θα αποτελέσουν φυτώριο επιχειρήσεων και θα συντελέσουν στην ανάπτυξη τοπικής εμπορικής κίνησης.

6. ΑΞΟΝΕΣ ΟΜΑΔΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΙΣ ΝΗΣΙΔΕΣ ΤΗΛΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ειδικότερα, οι άξονες για τη ομαδική δραστηριοποίηση των κατοίκων με σκοπό την αξιοποίηση των υπηρεσιών τηλεργασίας για την επαγγελματική ένταξη τους μπορούν να είναι οι ακόλουθοι

Θεσμοθέτηση για τη δημιουργία κέντρου επαγγελματικής ένταξης. Τα κέντρα τηλεργασίας με τον κατάλληλο εκπαιδευτικό εξοπλισμό μπορούν σε δεύτερο επίπεδο να λειτουργήσουν και με τη μορφή κέντρου κατάρτισης, επαγγελματικής ένταξης και κοινωνικής στήριξης των ανεπάγγελτων νέων της περιοχής αλλά και ανέργων. Το εν λόγω κέντρο μπορεί να παρέχει τις απαιτούμενες γνώσεις στα σύγχρονα εργαλεία πληροφορικής και αποσκοπεί επίσης στη δημιουργία «φυτωρίων» για μικροεπιχειρήσεις με έμφαση στις επιχειρήσεις του γεωργικού τομέα και του τομέα προϊόντων διατροφής.

Τοπικά προϊόντα. Ένα από τα βασικότερα σημεία, στο οποίο πρέπει να δοθεί βαρύτητα όσον αφορά στην ανάπτυξη είναι τα τοπικά προϊόντα. Έτσι με τη δημιουργία νομαρχιακού οργάνου μπορούν να απασχοληθούν άτομα στα διάφορα σημεία τηλεργασίας του νομού σε κοινή προσπάθεια για τη λεπτομερή περιγραφή και καταγραφή τοπικών προϊόντων διατροφής με την κατάρτιση κοινής βάσης δεδομένων. Το τελικό αυτό προϊόν πληροφορικής που θα προκύψει σε επίπεδο νομού μπορεί να περιέχει την αξιολόγηση ποιότητας παραγωγής - προϊόντος, την κατάρτιση σχεδίων προδιαγραφών ποιότητας, την παραγωγή εντύπου τεκμηρίωσης και προβολής και παραγωγή χάρτη τοπικών προϊόντων διατροφής. Στόχος είναι η δημιουργία αρχειακού υλικού σε ηλεκτρονική μορφή που θα διευκολύνει την προβολή αλλά και τη διασύνδεση της περιοχής σε διαδικτυακό επίπεδο. Το υλικό αυτό μπορεί να χρησιμοποιείται για τη συμμετοχή της περιοχής σε εκθέσεις, συνέδρια τόσο πραγματικά όσο και εικονικά, μέσω του διαδικτύου

Εμπορία βιοτεχνικών προϊόντων αγροτικών περιοχών. Η εν λόγω πρόταση σε συνέχεια της προηγούμενης, θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί σε δύο σκέλη. Το πρώτο σκέλος αποσκοπεί στην ανταλλαγή προϊόντων και μεθόδων εμπορίας αγροτικών προϊόντων βιοτεχνίας σε τοπικό περιφερειακό και διεθνές επίπεδο με τη συμβολή του διαδικτύου. Το δεύτερο αφορά την τελειοποίηση εκπαιδευτικού υλικού τηλεκατάρτισης για βιοτέχνες που επιθυμούν να γίνουν ελεύθεροι επαγγελματίες σ' αυτούς τους τομείς, όπως για παράδειγμα η δημιουργία από την τοπική νησίδα τηλεργασία επιμορφωτικών σεμιναρίων για νέες εξειδικευμένες αποδοτικές καλλιέργειες ή μετάδοση τεχνογνωσίας νέων μεθόδων για την παραγωγή βιοτεχνικών προϊόντων. Παράλληλα, αν αυτό συνδυαστεί με τη επαναφορά των παλαιών τεχνογνωσιών στη βιοτεχνία σε συνδυασμό με την κατάρτιση και τη δημιουργία επιχειρήσεων στον τομέα της διατήρησης της κληρονομιάς. Τέλος η συνεργασία θα μπορούσε να δημιουργήσει δυνατότητες εξαγωγών γι' αυτούς τους βιοτέχνες.

Γυναικείος συνεταιρισμός. Τα κέντρα τηλεργασίας μπορούν και πρέπει να υποστηρίξουν την ισότητα των ευκαιριών για τις γυναίκες και την ενδυνάμωση του ρόλου των γυναικών για την πλήρη συμμετοχή τους στην αναπτυξιακή διαδικασία. Ειδικότερα, τα κέντρα τηλεργασίας μπορούν να συνεισφέρουν με την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για την δημιουργία και δυναμική παρουσία γυναικείων συνεταιρισμών για την αξιοποίηση της σπιτικής παραγωγής, τη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων, την χρήση της πιο ενδεδειγμένης συσκευασίας αλλά και τις μεθόδους εμπορίας. Τα βασικά μεταποιημένα προϊόντα αφορούν κυρίως γλυκά κουταλιού, ζυμαρικά, ποτά, προϊόντα μούστου κ.λπ. Επίσης, η προβολή και η διάθεση των προϊόντων του συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν αντικείμενο εμπορικής δραστηριότητας και μέσα από το διαδίκτυο με τη δημιουργία εικονικού εμπορικού καταστήματος (τηλεμπόριο/e-commerce).

Δημιουργία και διατήρηση ιστοσελίδας με σκοπό την προώθηση του αγροτουρισμού. Με το δεδομένο το ότι μια ορεινή περιοχή έχει ελάχιστες δυνατότητες να εντοπισθεί ως τόπος τουριστικού προορισμού, προτείνεται η δημιουργία μιας ιστοσελίδας με τις κατάλληλες συνδέσεις σε ιστοσελίδες γενικού τουριστικού ενδιαφέροντος, όπως είναι για παράδειγμα οι ιστοσελίδες εναλλακτικού τουρισμού, οικοτουρισμού, του ευρωπαϊκού αγροτουρισμού κ.λπ. Παράλληλα, μέσω αυτής στις ιστοσελίδας θα ήταν δυνατή και η αξιοποίηση της περιβαλλοντικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα δίκτυα υπολογιστών μπορούν να συμβάλλουν αποτελεσματικά στη στρατηγική ανάπτυξης και επικοινωνίας της ορεινής Φωκίδας, όπου παρατηρείται αυξημένη ανεργία ιδιαίτερα μεταξύ των νέων. Η εφαρμογή της δικτυακής υπηρεσίας της

τηλεργασίας συντελεί στην αξιοποίηση του παραγωγικού δυναμικού και ιδιαίτερα των νέων ατόμων. Ειδικότερα η δημιουργία κέντρων τηλεργασίας στους ορεινούς ΟΤΑ με τον κατάλληλο εξοπλισμό, μπορεί να ωφελήσει την περιοχή της ορεινής Φωκίδας δίνοντας την ευκαιρία σε άτομα να εργάζονται αποτελεσματικά στον μόνιμο χώρο κατοικίας τους και να αποφύγουμε την μετοίκησή τους στα παραδοσιακά αστικά κέντρα. Οι σύγχρονες τεχνολογίες ICT's (Information & Communication Technologies) και ειδικότερα οι υπηρεσίες των δικτύων συμβάλλουν στην οικονομική αναβάθμιση του ορεινού αυτού χώρου με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, την τηλεκατάρτιση των κατοίκων και την παροχή κινήτρων για την εμπορική αξιοποίηση των τοπικών προϊόντων και του φυσικού περιβάλλοντος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- [1] Ανδρεοπούλου, Ζ.Σ. 2000. Η συμβολή της δασικής πληροφορικής στο σχεδιασμό της δασικής διοίκησης. Διδακτορική διατριβή. Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος. Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκη.
- [2] Δαουτόπουλος, (1986). Αγροτική-Κοινοτική Ανάπτυξη. Θεσ/νίκη. Υπηρεσία Δημοσιευμάτων Α.Π.Θ. Α' Έκδοση.
- [3] Δαουτόπουλος, Γ.Α. (1994). Μεθοδολογία κοινωνικών ερευνών στον αγροτικό χώρο. Β' έκδοση, Γαρταγάνης, Θεσ/νίκη, σελ. 103 - 104
- [4] Δίκτυο τηλεπικοινωνιών ISDN του Α.Π.Θ. (1998 α). Εισαγωγή στη νέα τεχνολογία ISDN. Σημειώσεις Σεμιναρίου ΕΠΕΑΕΚ. Θεσσαλονίκη.
- [5] Δίκτυο τηλεπικοινωνιών ISDN του Α.Π.Θ. (1998 β). Εισαγωγή στη χρήση συσκευών και προσφερόμενων υπηρεσιών βιντεοσυνδιάσκεψης στο τηλεπικοινωνιακό περιβάλλον ISDN του Α.Π.Θ. Σημειώσεις Σεμιναρίου ΕΠΕΑΕΚ. Θεσσαλονίκη.
- [6] Ευθυμίου, Π. Ν., (1982). Μια συμβολή για την ανάπτυξη της Ορεινής Ελλάδος. Δασ. Χρονικά 25 (7/8): 202-210.
- [7] Hopkins, G.L. 1994. The ISDN literacy book. Addison-Wesley Publishing Company. USA.
- [8] Θεοχαρόπουλος, Δ.Γ. 2000. Ανάπτυξη των ορεινών περιοχών του Ν. Φωκίδας με την αξιοποίηση των φυσικών πόρων. Διδακτορική διατριβή. Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος. Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκη.
- [9] Θεοχαρόπουλος, Δ.Γ., Παπασταύρου, Α.Κ., (1996). Μοντέλο ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού και αξιοποίησης τοπικών προϊόντων για την περιοχή της Β. Α. Παρνασσίδας. Αυτόνομη έκδοση Εργαστηρίου Δασικής Πολιτικής. Α.Π.Θ.
- [10] Ι.Δ.Ε., (1986). Μελέτη στρατηγικής για την ανάπτυξη της ελληνικής δασοπονίας και ξυλοπονίας, Θεσ/νίκη.
- [11] Καλδής, Π., Λάσκαρης, Κ., (1991). Η αναγκαιότητα της επιστημονικής διερεύνησης του αναπτυξιακού δυναμικού και των πόρων επιλεγμένων ορεινών και μειονεκτικών αγροτικών περιοχών της Ελλάδος Περιοδικό Σπουδαί, Πανεπιστήμιο Πειραιά, Τόμος Χ'. Σελ. 403-410.
- [12] Καραμέρης, Α.Κ. (1992). Πολιτική Δασικής Αναψυχής. Πανεπιστημιακές Παραδόσεις. Υπηρεσία Δημοσιευμάτων Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκη.
- [13] Κουτσιανίτης, Γ., (1982). Δασοπονία και ορεινή οικονομία. Πρακτικά συνεδρίου ΓΕΩΤ.Ε.Ε. «Το δάσος στην υπηρεσία του ελληνικού λαού». Αθήνα, 6-8 Δεκεμβ. : σελ. 115-122.
- [14] Παπασταύρου, Α.Κ., (1992). Σημειώσεις Περιφερειακής Ανάπτυξης, Α.Π.Θ., Υπηρεσία Δημοσιευμάτων, Θεσσαλονίκη.
- [15] Παπασταύρου, Α.Κ., (1994). Περιφερειακή Ανάπτυξη (Πανεπιστημιακές Παραδόσεις). Έκδοση Υπηρεσία Δημοσιευμάτων Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη.
- [16] Παπασταύρου, Α.Κ. 2001. Εισαγωγή στη Δασική Πληροφορική. Εκδόσεις ΠΗΓΑΣΟΣ 2000. Θεσσαλονίκη.
- [17] Παπασταύρου Α.Κ. και Κ. Μακρής, 1985. Δασική Πολιτική. Τεύχος Α'. Υπηρεσία Δημοσιευμάτων Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκη.
- [18] Πασαλίδης, Π.Ε., (1998). Προοπτική τοπικής ανάπτυξης. Εκδόσεις Γ. Εχέδωρος. Κιλκίς.
- [19] Πομπόρτισης, Α. 1997. Εισαγωγή στις νέες τεχνολογίες επικοινωνιών. Εκδόσεις Τζιόλα. Θεσσαλονίκη.
- [20] Walrand, J. 1997. Δίκτυα Επικοινωνιών. Μετάφραση Μ. Αναγνώστου, Αν.Καθηγητής Ε.Μ.Π. Εκδόσεις Παπασωτηρίου. Αθήνα.
- [21] Ψυχοπαίδης, Κ., Γετίμης, Π., (1989). Ρυθμίσεις τοπικών προβλημάτων. Τδρυμα Μεσογειακών Μελετών, Αθήνα.